

Meldcode

**huiselijk geweld en
kindermishandeling**

Stappenplan incl. afwegingskader

Oktober 2019

Inhoudsopgave

Inhoud	Blz.
Inleiding: veranderingen meldcode per 1 januari 2019	2
Vaststelling Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	3
Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	4
Uitwerking stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling	5
Verantwoordelijkheden van 'de Schakel' Vinkeveen in het scheppen van een randvoorwaarde voor een veilig werk- en meldklimaat	10
Bijlagen: Signalenlijst Huiselijk geweld en Kindermishandeling Logboek meldingen Meldcode 'de Schakel' Vinkeveen	12

Telefoonnummers:

Veilig Thuis

0800-2000 | Directe nood: bel 112

Centrum voor Jeugd en Gezin De Ronde Venen

www.cjgderondevenen.nl tel. 088-9004000

Politie

0900-8844

Inleiding

De gezamenlijke ministeries van Justitie en Veiligheid, Cultuur en Wetenschap en Sociale Zaken en Werkgelegenheid hebben besloten dat er een aanpassing moet komen aan de verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

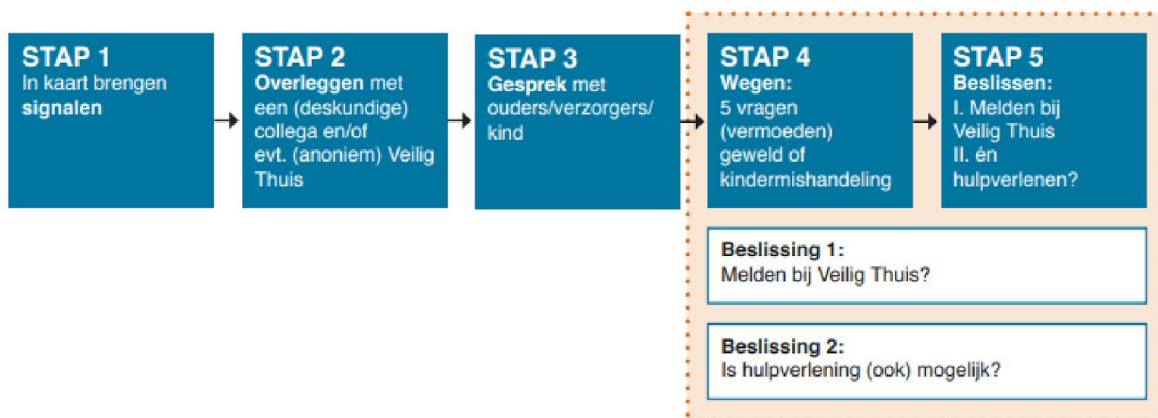
De meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling helpt professionals die werkzaam zijn in de sectoren gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie. Deze organisaties stellen de meldcode voor hun personeelsleden en medewerkers vast en hebben tevens de taak om de kennis en het gebruik van de meldcode voor hun personeel en medewerkers te bevorderen.

Het wordt vanaf 1 januari 2019 een **professionele norm** om melding te doen bij Veilig Thuis als er vermoedens zijn van ernstig huiselijk geweld of kindermishandeling.

‘de Schakel’ Vinkeveen heeft de meldcode uitgebreid met het afwegingskader ‘onderwijs’.

Dit afwegingskader beschrijft wanneer een melding noodzakelijk is en hoe goede hulp eruit ziet. Het doel is om slachtoffers beter en eerder in beeld te hebben, sneller te kunnen helpen en de veiligheid beter te kunnen monitoren over langere tijd.

Ten opzichte van de vorige meldcode zijn de **stappen 4 en 5 aangepast**.

Directie en bestuur van basisschool ‘de Schakel’ Vinkeveen vinden het noodzakelijk dat de kennis en het gebruik van de nieuwe meldcode bij alle medewerkers bekend is. Enkele medewerkers zullen nog getraind worden door Augeo Academy in Driebergen.

Onderstaande link geeft in het kort het belang van deze nieuwe meldcode weer;

<https://www.rovid.nl/vws/dco/2018/vws-dco-20180702-idgxsggki-web-hd.mp4>

Vinkeveen, 24 september 2019

Marius-Jan Breugem – directeur ‘de Schakel’ Vinkeveen

Vaststelling Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Het bevoegd gezag van BBS 'de Schakel' Vinkeveen overwegende:

- dat BBS 'de Schakel' verantwoordelijk is voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan zijn leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker ook aan de orde is in geval van dienstverlening aan leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
 - dat van de medewerkers die werkzaam zijn bij BBS 'de Schakel' op basis van deze verantwoordelijkheid wordt verwacht dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duiden op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij effectief reageren op deze signalen;
 - dat BBS 'de Schakel' een meldcode wenst vast te stellen zodat de medewerkers die binnen de school werkzaam zijn, weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
 - dat BBS 'de Schakel' in deze code ook vastlegt op welke wijze zij de medewerkers bij deze stappen ondersteunt; (**Augeo Academy**).
 - dat onder **huiselijk geweld** wordt verstaan: (dreigen met) geweld, op enigerlei locatie, door iemand uit de huiselijke kring, waarbij onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking. Tot de huiselijke kring van het slachtoffer behoren: (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten;
 - dat onder **kindermishandeling** wordt verstaan: iedere vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend, of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel, daaronder ook begrepen eengerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking;
 - dat onder **medewerker** in deze code wordt verstaan: de medewerker die voor BBS 'de Schakel' werkzaam is en die in dit verband aan leerlingen van de basisschool zorg, begeleiding, of een andere wijze van ondersteuning biedt;
 - dat onder **leerling** in deze code wordt verstaan: de leerling aan wie de medewerker zijn professionele diensten verleent;
- In aanmerking nemende:
- de Wet maatschappelijke ondersteuning;
 - de Wet op de jeugdzorg;
 - de Wet bescherming persoonsgegevens;
 - de Wet op het primair onderwijs;
 - het privacyreglement van BBS 'de Schakel'.

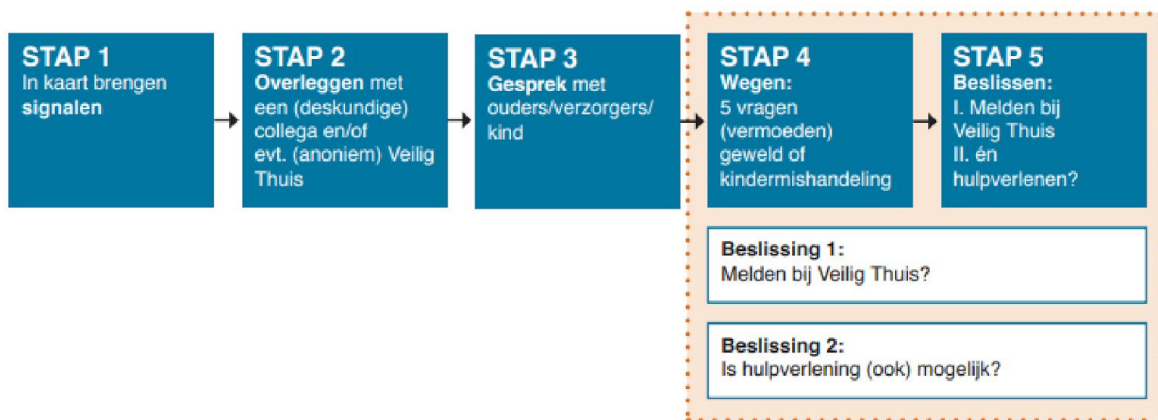
Stelt de volgende Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vast.

Voorzitter: de heer W. Mondeel

Secretaris: de heer H. de Haan

Vinkeveen, oktober 2019

Route bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Observeer
- Onderzoek naar onderbouwing
- Gesprek met ouders: delen van de zorg

Stap 2: Overleggen met een collega en evt. Veilig Thuis

- Consulteer interne en externe collega's tijdens:
 - Groepsbespreking
 - Zorgteam
 - SMW (school maatschappelijk werk) /Centrum voor Jeugd en Gezin De Ronde Venen
 - Zorgadviesteam/ CvA (Commissie van Arrangeren)
 - Bilateraal overleg met jeugdarts, intern begeleider of andere betrokkenen, bijv. leerplichtambtenaar
 - Consulteer ook Veilig Thuis.
- Uitkomsten consultaties bespreken met ouders

Stap 3: Gesprek met de ouder

- Gesprek met de ouder: delen van de zorg

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling

- Weeg risico, aard en ernst van de kindermishandeling of huiselijk geweld af.
- Vraag Veilig Thuis hierover een oordeel te geven.

Stap 5: Beslissen aan de hand van **afwegingskader**

Afweging 1: Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?

Afweging 2: Is zelf hulp bieden of organiseren ook (in voldoende mate) mogelijk?

Uitwerking stappenplan bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast.

Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

Bij vroegsignalering worden signalen gezien die duiden op een zorgelijke of mogelijk bedreigde ontwikkeling. Zelden zullen deze signalen direct duidelijkheid geven over de oorzaak zoals huiselijk geweld of kindermishandeling. Het is daarom verstandig uit te gaan van de signalen die u als leerkracht of andere betrokkene bij de leerling of in de interactie tussen ouder en leerling waarneemt. In de signalenlijst (**zie bijlage 1**) vindt u een overzicht van de signalen.

In deze fase observeert u de leerling in de klas en eventueel daarbuiten (bijvoorbeeld tijdens een huisbezoek) waardoor u de signalen in kaart kunt brengen.

Het is gebruikelijk om in gesprek te gaan met de ouder tijdens haal- en brengmomenten. Tijdens het uitwisselen over de activiteiten van de dag, de leerling en de feitelijkheden die u opvallen, krijgt u een beeld waardoor u ook met informatie van de ouder de situatie in kaart kunt brengen. Daarnaast observeert u de ouder en het kind tijdens overige contactmomenten. U verzamelt alle signalen waardoor u duidelijker krijgt of er zorgen zijn en welke zorgen dit zijn.

Alle gegevens die te maken hebben met het signaleren en handelen moeten schriftelijk vastgelegd worden. Hierdoor kunt u later bij de inspectie verantwoording afleggen indien dit wordt gevraagd. U kunt dit vastleggen in het leerlingendossier, welke in een gesloten kast (met slot) of digitaal (met wachtwoord) wordt bewaard. Dit vanwege de privacy gevoelige gegevens die u verzamelt.

Leg in de leerlingdossier de volgende gegevens vast:

- Vermeld altijd datum, plaats, situatie en overige aanwezigen.
- Signalen die duidelijk maken welke zorgen u ziet, hoort of ruikt.
- Signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten.
- Contacten over deze signalen.
- Stappen die worden gezet.
- Besluiten die worden genomen.
- Vervolgaantekeningen over het verloop.

Beschrijf uw signalen zo feitelijk mogelijk:

- Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht.
- Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd.
- Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde medewerker.

*Betreffen de signalen huiselijk geweld of kindermishandeling gepleegd door een medewerker, meld de signalen dan bij de leidinggevende of de directie, conform de Wet Preventie en bestrijding van seksueel geweld en seksuele intimidatie in het onderwijs, artikel 4 Verplichting tot overleg en aangifte inzake zedenmisdrijven (meld- en aangifteplicht). **In dat geval is dit stappenplan niet van toepassing.***

Stap 2: Overleggen met een collega en evt. Veilig Thuis

Bespreek de signalen met een deskundige collega. Vraag zo nodig ook advies aan bij Veilig Thuis.

Consultatie is - afhankelijk van de interne afspraken van de organisatie - mogelijk met de volgende collega's: de intern begeleider, de directie, de aandachtsfunctionaris kindermishandeling, een collega uit dezelfde klas en/of de jeugdverpleegkundige of jeugdarts. Tevens is het ook mogelijk om de leerling binnen het Samenwerkingsverband Passenderwijs te bespreken.

Om de leerling 'open' (niet anoniem) te bespreken binnen het Samenwerkingsverband en andere externe deskundigen is toestemming van de ouder vereist. Indien u in het contact transparant en integer bent, is de kans groot dat over deze zaken een open gesprek mogelijk is. In de meeste gevallen wordt toestemming door de ouder gegeven. Gespreksvaardigheid om in gesprek te gaan over zorgen en het vragen om toestemming van de ouder is een specifieke deskundigheid en kan door middel van scholing worden aangeleerd. Ook kunt u advies krijgen van Veilig Thuis over op welke wijze in gesprek kan worden gegaan met de ouder.

Indien de ouder weigert is dit een zorgelijk signaal en moet het worden meegenomen in de weging (stap 4). De leerling kan overigens anoniem worden besproken wanneer de ouder geen toestemming heeft gegeven, maar dit verdient niet de voorkeur vanwege de eventuele vervolgacties.

Indien u ook maar enige twijfel heeft over de oorzaak van de situatie en/of eventuele mogelijke onveiligheid bij de leerling, moet u advies vragen bij Veilig Thuis. Veilig Thuis kan een eerste weging maken of het terecht is dat u zich zorgen maakt over deze situatie en of er mogelijk sprake kan zijn van kindermishandeling of huiselijk geweld. Door de ouder continu te betrekken en in overleg te treden, is de kans groter dat de ouder gemotiveerd is om de situatie te verbeteren en/of hulp te aanvaarden.

Noodsituaties

Bij signalen die wijzen op acuut en zodanig ernstig geweld dat uw ouder of zijn gezinslid daartegen onmiddellijk moet worden beschermd, kunt u meteen advies vragen aan Veilig Thuis. Komt men daar, op basis van de signalen, tot het oordeel dat onmiddellijke actie is geboden, dan kunt u zo nodig in hetzelfde gesprek een melding doen zodat op korte termijn de noodzakelijke acties in gang kunnen worden gezet.

In noodsituaties kunt u overigens ook contact zoeken met de crisisdienst van het Centrum voor Jeugd en Gezin De Ronde Venen en/of de politie vragen om hulp te bieden.

Stap 3: Gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) van het kind

Bespreek de signalen met de ouder(s)/verzorger(s) van het kind.

Hebt u ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de ouder, raadpleeg dan een deskundige collega van bijv. School Maatschappelijk Werk en/of Veilig Thuis.

1. Leg de ouder(s)/verzorger(s) het doel uit van het gesprek;
2. Beschrijf de feiten die u hebt vastgesteld en de waarnemingen die u hebt gedaan;
3. Nodig de ouder uit om een reactie hierop te geven;
4. Kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van hetgeen u hebt gezien, gehoord en waargenomen. In geval van een vermoeden van (voorgenomen) vrouwelijke genitale verminking (meisjesbesnijdenis) neemt u met spoed contact op met Veilig Thuis.

In de meeste gevallen is het onduidelijk wat de oorzaken zijn van de signalen. Door ouders te informeren en uit te wisselen over de ontwikkeling van hun leerling, kunnen zorgen verduidelijkt, ontkracht of bekrachtigd worden. Nodig de ouder expliciet uit tot het geven van zijn/haar mening en vraag door over leerling gerelateerde onderwerpen in de thuissituatie. Herkent de ouder de situatie? Hoe gedraagt de leerling zich thuis? Hoe reageert de ouder daarop? Hoe gaat het opvoeden thuis? Hoe reageert de leerling hierop? Hoe is de ontwikkeling van de leerling tot nu toe verlopen? Wat vindt de ouder daarvan? Hoe ervaart de ouder de opvoeding en zijn rol als ouder?

Breng de ouder na overleg met anderen op de hoogte. Informeer en wissel tijdens deze contacten continu uit over de ontwikkeling van de leerling en de zorgen die u hebt. Indien een handelings- of begeleidingsplan wordt ingezet voor de leerling, bespreek dit met de ouder. Bespreek ook tussentijds en na afloop de resultaten van het handelings- of begeleidingsplan.

Indien de ouder de zorgen herkent kan een begin worden gemaakt met het onderzoeken van kansen en oplossingen. Daarnaast kunnen handelingsadviezen worden uitgewisseld voor in de klas en thuis. Indien tijdens het gesprek met de ouder blijkt dat de zorgen een andere oorzaak heeft, kunt u dit traject afsluiten. U kunt de leerling en de ouder binnen de interne en externe zorgstructuur van de school verder begeleiden.

Het doen van een melding bij Veilig Thuis zonder dat de signalen zijn besproken met de ouder, is alleen mogelijk als:

- de veiligheid van de ouder, die van uzelf, of die van een ander in het geding is; of
- als u goede redenen hebt om te veronderstellen dat de ouder door dit gesprek het contact met u zal verbreken.

Bij het vragen van advies aan Veilig Thuis geldt dit niet, advies vragen mag altijd anoniem.

Stap 4: Weeg de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling aan de hand van het afwegingskader bij stap 5.

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouder het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Neem contact op met Veilig Thuis en laat deze weging maken.

Stap 5: Beslissen aan de hand van afwegingskader.

Afweging 1: Is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk?

Afweging 2: Is zelf hulp bieden of organiseren ook (in voldoende mate) mogelijk?

Neem bij de stappen 4 en 5 onderstaande uitwerking van afwegingsvragen en beslissingen door om Afweging 1 en Afweging 2 te beantwoorden.

Voer na de afweging de melding uit.

Voer na de afweging de hulp uit (zelf hulp bieden of organiseren).

Binnen 'de Schakel' is iedere medewerker in staat om huiselijk geweld en kindermishandeling sneller te kunnen herkennen door de vernieuwde meldcode inclusief onderstaand afwegingskader.

Signalen worden direct gemeld bij Angelina Manintveld, intern- begeleider van BBS 'de Schakel' Vinkeveen, en tevens aandachtsfunctionaris. De aandachtsfunctionaris informeert het bestuur en de directie van een melding binnen de Meldcode.

Wie: Alle medewerkers binnen 'de Schakel' Vinkeveen.

Wat: Stappenplan doornemen en ten allen tijde de aandachtsfunctionaris informeren.

Wanneer: Bij het herkennen van signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Logboek: In bijlage 2 houden we geanonimiseerd een logboek bij van meldingen binnen de Meldcode.

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren⁹ van de veiligheid van alle betrokkenen.

AVG

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

Verantwoordelijkheden van BBS 'de Schakel' in het scheppen van een randvoorwaarde voor een veilig werk- en meldklimaat

Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt BBS 'de Schakel' er zorg voor dat:

directie, bestuur en/of leidinggevenden:

- de meldcode opnemen in het zorgbeleid en/of veiligheidsbeleid van de organisatie;
- een aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling (mogelijk de intern begeleider) aanstellen;
- de deskundigheidsbevordering opnemen in het scholingsplan;
- regelmatig trainingen en andere vormen van deskundigheidsbevordering aanbieden aan medewerkers, zodat medewerkers voldoende kennis en vaardigheden ontwikkelen en ook op peil houden voor het signaleren van huiselijk geweld en kindermishandeling en voor het zetten van de stappen van de code;
- de meldcode aansluiten op de werkprocessen binnen de organisatie;
- de meldcode aansluiten op de zorgstructuur van de organisatie;
- voldoende deskundigen intern en extern beschikbaar zijn om de medewerkers te kunnen ondersteunen bij het signaleren en het zetten van de stappen van de code;
- de werking van de meldcode jaarlijks evalueren en zo nodig acties in gang zetten om de toepassing van de meldcode te optimaliseren;
- binnen de organisatie en in de kring van ouders bekendheid geven aan het doel en de inhoud van de meldcode;
- afspraken maken over de wijze waarop BBS 'de Schakel' Vinkeveen zijn medewerkers zal ondersteunen als zij door ouders in of buiten rechte worden aangesproken op de wijze waarop zij de meldcode toepassen;
- eindverantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van de meldcode.

intern begeleider en/of direct leidinggevende:

- als aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling is aangesteld;
- als vraagbaak functioneert binnen de organisatie voor algemene informatie over (de meldcode) kindermishandeling;
- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- kennis heeft van de stappen volgens de meldcode;
- taken vaststelt van een ieder (Wie doet wat wanneer);
- de aansluiting van de meldcode op de werkprocessen uitvoert;
- de aansluiting van de meldcode op de zorgstructuur uitvoert;
- samenwerkingsafspraken vastlegt met ketenpartners;
- de uitvoering van de meldcode coördineert bij een vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling;
- waakt over de veiligheid van de leerling bij het nemen van beslissingen;
- zo nodig contact opneemt met Veilig Thuis voor advies of melding.
- de genomen stappen evalueert met betrokkenen;
- toeziet op zorgvuldige omgang met de privacy van het betreffende gezin;
- toeziet op dossiervorming en verslaglegging.

leerkracht:

- signalen herkent die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- overlegt met de intern begeleider bij zorg over een leerling aan de hand van waargenomen signalen die kunnen wijzen op kindermishandeling of huiselijk geweld;
- afspraken uitvoert die zijn voortgekomen uit het overleg met de intern begeleider, zoals observeren of een gesprek met de ouder;
- de resultaten bespreekt van deze ondernomen stappen met de intern begeleider.

de directie, de leidinggevende en de medewerkers zijn niet verantwoordelijk voor:

- het vaststellen of er al dan niet sprake is van kindermishandeling of huiselijk geweld;
- het verlenen van professionele hulp aan ouders of leerlingen (begeleiding, therapie).

BIJLAGE 1: Signalenlijst Kindermishandeling 4 tot 12 jarige:

Deze lijst geeft een overzicht van signalen van kindermishandeling bij kinderen in de leeftijd van 4 -12 jaar. De signalenlijst is een hulpmiddel om een vermoeden van kindermishandeling te onderbouwen, niet om kindermishandeling te 'bewijzen'. Vrijwel alle genoemde signalen kunnen namelijk een andere oorzaak hebben. Hoe meer van de genoemde signalen het kind uitzendt, hoe groter de kans dat er sprake is van kindermishandeling. Maar er zijn ook kinderen waaraan niet of nauwelijks valt op te merken dat ze worden mishandeld.

Lichamelijk welzijn

blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden
groeiachterstand
te dik
slecht onderhouden gebit
regelmatig buikpijn, hoofdpijn of flauwvallen
kind stinkt, heeft regelmatig smerige kleren aan
oververmoeid
vaak ziek
ziektes herstellen slecht
kind is hongerig
eetstoornissen
achterblijvende motoriek
niet zindelijk op leeftijd dat het hoort

Gedrag van het kind

timide, depressief
weinig spontaan
passief, lusteloos, weinig interesse in spel
apathisch, toont geen gevoelens of pijn
in zichzelf gekeerd, leeft in fantasiewereld
labiel
erg nerveus
hyperactief
negatief zelfbeeld, weinig zelfvertrouwen, faalangst
negatief lichaamsbeeld
agressief, vernielzucht
overmatige masturbatie
tegenover andere kinderen:
agressief
speelt weinig met andere kinderen
vluchtige vriendschappen (12-18)
wantrouwend
niet geliefd bij andere kinderen
tegenover ouders:
angstig, schrikachtig, waakzaam
meegaand, volgzaam
gedraagt zich in bijzijn van ouders anders dan zonder ouders
tegenover andere volwassenen:
angst om zich uit te kleden
angst voor lichamelijk onderzoek
verstijft bij lichamelijk contact
angstig, schrikachtig, waakzaam
meegaand, volgzaam
agressief
overdreven aanhankelijk
wantrouwend
vermijdt oogcontact
overig:
plotselinge gedragsverandering

gedraagt zich niet naar zijn leeftijd
slechte leerprestaties
rondhangen na school
taal- en spraakstoornissen

Gedrag van de ouder

onverschillig over het welzijn van het kind
laat zich regelmatig negatief uit over het kind
troost het kind niet
geeft aan het niet meer aan te kunnen
is verslaafd
is ernstig (psychisch) ziek
kleedt het kind te warm of te koud aan
zegt regelmatig afspraken af
houdt het kind vaak thuis van school
heeft irreële verwachtingen van het kind
zet het kind onder druk om te presteren

Gezinsituatie

samengaan van stressvolle omstandigheden, zoals slechte huisvesting, financiële problemen en relatieproblemen
sociaal isolement
alleenstaande ouder
partnermishandeling
gezin verhuist regelmatig
slechte algehele hygiëne

Signalen specifiek voor seksueel misbruik

Lichamelijk welzijn

verwondingen aan geslachtsorganen
vaginale infecties en afscheiding
jeuk bij vagina of anus
pijn in bovenbenen
pijn bij lopen of zitten
problemen bij plassen
urine­weginfecties
seksueel overdraagbare aandoeningen
Gedrag van het kind
drukt benen tegen elkaar bij lopen
afkeer van lichamelijk contact
maakt afwezige indruk bij lichamelijk onderzoek
extreem seksueel gekleurd gedrag en taalgebruik
zoekt seksuele toenadering tot volwassenen

BIJLAGE 2: Logboek (geanoniseerd) meldingen Meldcode 'de Schakel' Vinkeveen

Inhoud	Datum	Actie/vervolgstap	Afgehandeld